

DE MEGALITISCHE MONUMENTEN IN INDIË.

In de *République Française* komt eene allerbelangrijkste studie voor, van de hand van den heer SALOMON REISBACH, over de reusachtige steenen monumenten in Indië, die wij zouden noemen *hunnebedden*. In kaart is de ligging dier megalitische monumenten nog niet gebracht, maar door ernstige onderzoekingen kan men die vrij wel aangeven. Zeer talrijk vooral vindt men ze aan de westelijke kust, ten zuiden van Bombay, en in de bergstreek van Nilgherrie. Niet minder dan 2.129 grafgesteenten of steenen tafelen, dolmens genaamd, telde men alleen in het district Bellary. Ook treft men een belangrijke groep aan ten noorden van den Ganges, in de landstreek van Khassia; maar ook de vallei van den Ganges is niet minder voorzien.

De Megalieten in de bergachtige regenstreek van Khassia zijn vooral daarom merkwaardig, omdat de inboorlingen, een bijna wilde volksstam, er nog heden ten dage oprichten. Zij scheuren door middel van vuur en water groote rotsblokken los; touwen en hefboomeu zijn hun verdere werktuigen. Hun druïdensteenen, meerendeels in oneven getal bijeengebracht, zijn *ex-voto's* aan overledenen gewijd, wier geesten geheeten worden groote diensten te hebben verleend. De dolmens, zware platte steenen, op twee omhoog staande steenen nedergelegd, strekken nu niet meer tot grafplaatsen; zij schijnen dienst te doen als zetels bij plechtige samenkomsten. Tot hetzelfde gebruik moeten waarschijnlijk dienen zeer kleine lage torens, waarin de Khassia's hunne lijkurnen plaatsen. In de grootste vindt men vazen, waarin de asch van een geheele familie wordt vergaard. Voor mannen en vrouwen worden verschillende vazen gebruikt.

Indië vertoont alle soorten en vormen van megalitische monumenten, somtijds van zeer groote afmeting: schijnbare dolmens; dolmens, omringd van cromlechs; dolmens onder grafheuvels; dolmens, waarvan het tafelblad gelijk is met den grond; doorboorde dolmens; druïdensteenen; cirkelvormige; die welke van een toegang of opening zijn voorzien. Soms zijn zij samengesteld uit drie steenen, dragende een legsteen, dan weder uit vier, waardoor zij rondom zijn afgesloten. De

doorboorde dolmens, of dolmens van eene opening voorzien, hebben veel overeenkomst met die van den Kaukasus, van Palestina, van Frankrijk en van Engeland. Een der meest bijzondere soorten is de dubbele dolmen van Coorg, met openingen in iederen zijwand. De zoo even genoemde overeenkomst heeft men wel eens tot bewijs willen doen strekken, dat er een mysterieus volk bestaan heeft, waarvoor de naam nog moet gevonden worden, maar dat valt aan te duiden met den naam van 't volk der dolmens. Men heeft wel eens beeldhouwwerken aangetroffen op de dekstukken der dolmens, maar zij zijn waarschijnlijk van lateren tijd, zooals er nog gevonden worden die dikwerf de »menhirs" versieren.

Binnen in de dolmens, aan eene zijde open, heeft men zelden 't een of ander gevonden; in de andere, rondom afgesloten, vindt men gewoonlijk een hoop zwarte aarde, dan weder grijze of grauwe aarde, die aangebracht is, vermengd met overblijfselen van asch, beenderen, potscherven, liggende op eene hoogte. Enkele graven leverden goud, kralen van steen, koraal en kristal, stukken ijzer, maar weinig brons. Het aardewerk heeft geen archaeologisch karakter.

In centraal Indië, dicht bij Katapour, vindt men in de nabijheid der dolmens ook menhirs die een kruisvorm hebben. FERGUSSON ontleende aan die omstandigheid de veronderstelling, dat zij uit het tijdperk van NESTORIUS waren en van later dan de 7^e eeuw dagteekenen. In de landstreek van Khassia is meestal een menhir geplaatst in 't midden van een groep, die gedekt is door een soort kap of tulband; somtijds zijn de menhirs vereenigd door den architraaf of *Trilithes*. De cromlechs of ringen van steenen zijn zeer talrijk in zuidelijk Indië, vooral in de heuvelrij van Amravati; binnenin vindt men lijkurnen en stukken ijzer.

Groote kringen van steenen bij Dekkan blijken meer plaatsen van godsdienstige feesten en ceremonieën te zijn geweest, dan grafplaatsen. Men ontmoet daar ook torens in den geest der *chouchets* van Algerië; een soort van putten. Zij zijn zonder cement vervaardigd. Deze vorm schijnt ontstaan te zijn door dien der *cromlechs*. De vazen, die men daarin gevonden heeft, hebben geen handvatsels, maar zijn voorzien van groote deksels, waarop menschen en dieren zijn afgebeeld. Men vindt daarin ook goud, zeer zelden brons, meermalen ijzer, met sporen van verbranding; meerendeels zijn de voorwerpen gebroken. Aan de westelijke kust van Indië, vooral in de provincie Malabar, treft men grafsteden aan, zoogenaamde *pierres-parasol*, bestaande uit een bolronden steen, gedragen door zijsteenen, welke eene grafkamer

bedekt, waarin een aschurn en enkele voorwerpen, hoofdzakelijk van ijzer.

De grafheuvelen, tumulussen, bevattende steenen kisten, hetzij aan den voet of aan de kruin, zijn overal zeer algemeen en zeer dikwerf omringd van cromlechs. De kisten bevatten overblijfselen van *begraven* lijken, met den rug naar boven gekeerd; daarom heen in den grond eene verwarde massa menschenbeenderen. Soms vindt men doodshoofden, zonder de beenderen, hetzij in de kisten of daarbuiten. De grafheuvelen en steenen monumenten vormen dikwerf uitgebreide groepen, welke aan onze kerkhoven doen denken.

Een kolossale grafheuvel, in 1867 ontgraven door PEARSE, dicht bij Nagpore in midden-Azië gelegen, was omringd door een dubbelen cromlech, maar bevatte geen steenen kisten; men trof er in aan: zwarte en bruine vazen van een weinig voorkomend type, cocosnoten voorwerpen tot huiselijk gebruik dienende, als ook die welke gebezigd worden bij den landbouw, van ijzer en staal, koperen vazen waarop waren voorgesteld ganzen, een slang en een vogel *en haut relief*, een gouden ring, enz. De vazen van aarde waren op de draaischijf vervaardigd uit een stof, die ook zand bleek te bevatten. Twee skeletten vond men. In 't algemeen vindt men in de hindoesehe grafheuvels geen sporen van bewerkten vuursteen, van voorwerpen uit beenderen gemaakt, noch van steenen wapenen; niets bewijst dat zij van vóór het Christelijk tijdperk dagteekenen.

Het niet voorkomen van dolmens in de valleien van den Indus en van den Ganges, en de onbekendheid aan den dag gelegd door de tegenwoordige bevolking omtrent deze monumenten hunner voorvaderen, maken het moeielijk om den oorsprong toe te schrijven aan de Ariërs of aan de Dravidiërs. Verschillende hypothesen zijn gemaakt. De juiste is wel deze, dat stammen vóór de Ariërs bestaande, geacht moeten worden de bouwers dezer monumenten te zijn; hunne gebruiken zullen door hun opvolgers overgenomen, gehandhaafd of gewijzigd zijn.